

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTAMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

POMENIREA CTITORULUI

Când în ziua cernită de 3 Februarie c. P. S. nostru Episcop *Nicolae*, asistat de consilierii eparhiali și alți preoți, a slujit în catedrală parastasul pentru pomenirea neuitatului vlădică *Nicolae Ivan*, se îndeplinea ceva mai mult decât un act de pietate creștină.

Nici nu era executarea conștiințioasă a unei dispoziții formale, cuprinsă în testamentul regretatului defunct. Ci mai presus de acestea se desprindea sincer, duios și impresionant sentimentul sfânt de comuniune sufletească ce leagă pe bunul lerarh de azi împreună cu toți fiii eparhiei de figura strălucitului ctitor adormit în Domnul.

Căci deodată cu clopotele catedralei au răsunat în aceeași zi clopotele tuturor bisericilor noastre din eparhie, împletind din armonia lor aceeași simfonie curată, ce se înalță spre bolțile albastre ca un imn de slavă pentru milostivirea fără margini hărăzită nouă de Domnul purtătorilor de grijă.

În fumul de tămâie ce ne învăluia pe toți, clerici și mireni, acolo sub bolțile zugrăvite ale sfintelor locașuri, am simțit cum tresar în inimile noastre mai vii și mai puternice păreri de rău, pentru pierderea aceluși mare Vlădică *Nicolae*, atât de iubit ca părinte al tuturor și atât de prețuit ca neîntrecut cârmuitor de eparhie. Prin toate însușirile lui, număroase și variate, el cuceri ușor oamenii, făcând cu vremea și din adversari aliații săi, ca astfel să devină o figură populară, cum puține se pot cită în viața Bisericii noastre. Căci sunt popularități, cari din pricina egoismului și rivalității contemporanilor nu se pot afirma, decât după dispariția autorilor din scenă, ca o satisfacție postumă dată de urmașii recunoscători. Pe când *Nicolae Ivan* a avut norocul rar — ca un adevărat privilegiu al soartei — să se bucure de această consacrare obștească, spontană și durabilă, în cursul vieții.

Din ce cauză? Fiindcă avea darul și pasiunea de a se apropia de oameni, a-i cunoaște și a-i înțelege, a-i susține și a-i face colaboratorii săi în toate problemele bisericesti ce-l frământau. Planurile îndrăznețe și inițiativele largi ce-i caracterizau personalitatea arhierască n'ar fi putut izbuti atât de uimitor, dacă nu l-ar fi stăpânit într-o măsură atât de perfectă arta captivării sufletelor din toate clasele sociale.

Adăogați inteligența scilpitoare, ce descopereă gânduri și dificultăți, puneți în cumpănă energia uriașă, ce nu cunoștea odihna și veți înțelege taina realizărilor sale extraordinare. Ele au dus la învierea unei *Episcopii istorice* de mult apuse, și printr-o perseverență fără egal, înălțată la un prestigiu moral și material cum altele n'o pot dobândi decât după multe decenii de grele încordări.

Splendida *solidaritate* în gând și faptă a Arhierelui conștient cu credincioșii săi devotați, a fost pivotul gloriei ce și-a dobândit-o eparhia noastră sub păstorirea binecuvântată a restauratorului ei.

De aceea, în ziua pomenirii lui, din fiecare an, noi ne gândim cu pietate la acest *învățămant* prețios, isvor al acțiunilor noastre biruitoare de totdeauna.

Ctitorul care-și doarme somnul de veci în cripta de sub altarul măreței sale Catedrale, va rămânea mereu *sfătuitorul* nostru înțelept prin sufletul și opera lui nepieritoare.

ZILE DECISIVE

„Telegraful Român“ publică sub acest titlu în Nr. din 6 I. c. un articol remarcabil, din care reproducem următoarele rânduri, atrăgând asupra lor atențiunea preoțimii noastre:

Dumnezeu ne-a ajutat să vedem instalat la cârma Țării mai repede decât ne așteptam, un regim categoric creștin și naționalist.

Nu voim să contestăm trecutelor guverne silințele ce le-au depus pentru binele țării, bunăvoința lor de a folosi neamului și înfăptuirile bune în multe domenii — dar doctrinele politice cari le animau nu le îngăduiau să dea statului nostru consistența națională și creștină reclamată de vremurile ce le străbatem.

Altfel stau lucrurile cu noul guvern.

Programul acestui guvern de eră nouă — și când zicem program înțelegem nu numai paragrafe scrise pe hârtie, ci convingeri lămurite scrise în inimi — sintetizează cea mai puternică tradiție de veacuri a neamului adevărată ca unica forță de existență și de progres și pentru vremurile de azi. Naționalism și creștinism sunt cele două coloane pe cari s'a boltit viața sufletească a românească, sunt cerul și pământul puterilor și nădejdelor noastre, sunt izvoarele de învățăminte sociale și sufletești cari au format stilul de viață românească.

E momentul să ne dăm în special noi preoții seama de importanța istorică și decisivă a zilelor pe cari le trăim, zile de restaurare a vieții de stat în fâgașul nostru spiritual firesc. De acum vom putea trăi iarăși viața noastră, pe măsura firii și a trebuințelor noastre celor mai adânci și mai autentice.

În fruntea guvernului stă Octavian Goga, fiu de preot ardelean, crescut în Rășinari lângă mormântul mitropolitului Șaguna, cântărețul de geniu al durerilor și aspirațiilor noastre spre libertate și unitate națională. Din guvern face parte Ioan Lupaș, preotul învățat al Bisericii noastre, care prin opera lui de cărturar și prin cea pe care a inițiat-o la ministerul cultelor se dovedește purtat satornic de exclusivă și ferbinte răvnă de-a înălța prestigiul și de-a întări puterea ortodoxiei noastre. Îl mai vedem în guvern pe dl Silviu Dragomir, fostul profesor de teolo-

„Deci frații mei iubiți, tot omul să fie grabnic la ascultat, și zăbavnic la grăit, zăbavnic la mânie. Căci mânia omului nu face dreptatea lui Dumnezeu.“

Iacob, Ep. sob. 1, 19.

gie la Sibiu, al cărui nume s'a imprimat în sufletele noastre împreună cu opera de zguduitoare emoții în care descrie martirajul ortodoxiei ardelene în veacul 18-lea. Printre ei este Lucian Blaga, fiul preotului din Lančrâm și fost elev al teologiei din Sibiu, mândria Ardealului, cel mai profund filosof român, în opera sublimă a căruia ne regăsim cu spiritualitatea satelor noastre, ortodoxă și mistică.

E un guvern, am putea spune, emanație a Bisericii noastre strămoșești, e supremul dar de oameni pe care ortodoxia ardeleană îl face țării deodată cu un program care nu e altul decât însuși programul Bisericii ortodoxe în mijlocul neamului de când este el.

M. Sa încă a văzut necesitatea de-a aduce la locul de comandă al Statului naționalismul creștin, căci a văzut ce-i trebuie neamului nostru sâtul de teorii și sistemele culturale și politice importante din Apus. „Alegerea guvernului, a declarat M. Sa unui ziarist englez, nu a depins de ceea ce se va spune în străinătate, ci de necesitățile naționale.“ Căci „nu se poate nega că există în România un curent cu tendințe naționaliste. Din această cauză Suveranul a fost mai mult în acord cu sentimentele opiniei publice dacă a adus la putere un partid cu caracter naționalist.“

Să ne gândim deci bine și profund că e datoria noastră a preoților, cari suntem în cel mai înalt grad răspunzători de situația viitoare a Bisericii și a neamului, precum am fost și în trecut, să sprijinim acest guvern, primul care militază pentru principiile pentru cari milităm și noi. Să ne punem întrebarea: care ar fi urmarea dacă acest guvern n'ar întruni încrederea obștească în alegeri? Ar însemna că nația refuză naționalismul creștin! Nici nu putem concepe așa ceva. Dar dacă nu fiecare alegător e în stare să meargă cu gândul până la ultimele consecințe posibile, în momentul în care votează împotriva guvernului, preoții, ca unii cari pot, sunt dator să străbată cu gândirea lor sinceră și apăsată de mari răspunderi până la ele. Prin urmare ei sunt dator, în clipa de față, să lumineze pe credincioși ce cer interesele statului și ale neamului. Azi preoții trebuie să-și revendice

în această problemă un rol determinant în îndrumarea sănătoasă a poporului.

Prin aceasta nu ne declarăm de partea unui partid politic. Nu! Nu voim să ne jertfim independența pe care trebuie să și-o păstreze Biserica prin preoțimea ei, ca să poată fi oricând gata să stea solidară împotriva oricărei încercări de a o îngenunchia sau de-a o abate dela linia ei fixată de Domnul. Dar socotim că trecem printr'o astfel de clipă decisivă în istoria neamului, care ne obligă în conștiință să spunem: acum nu putem lăsa naționalismul să cadă și steagul lui să sufere rușine!

Preoțimea să înțeleagă precis această interpretare a situației momen-

tane din viața neamului și să-și facă datoria la care-i chiamă Biserica într'un ceas mare al destinului românesc.

Știm că unii preoți s'au aservit unor partide. Rău au făcut. Trebuie să-și păstreze libertatea, pentru a fi servitori exclusivi ai altarului, ai Bisericii și ai națiunii. Biserica numai atunci va fi tare și se va ține cont de ea, când se va ști că e bloc indestructibil care se mișcă unitar exclusiv în slujba intereselor bine-priecute ale ei și ale neamului. Cu o preoțime împărțită în partide, ascultând mai mult de șefii partidelor decât de conducerea firească a ei, Biserica nu va putea opune niciodată o rezistență nebiruită (a se vedea ca-

zul concordatului la noi și în Iugoslavia) și nu va putea da nici o luptă complect biruitoare.

Deci știind răul care decurge din înscrierea preoților în partidele politice, departe de noi gândul de-a o îndemna prin aceste rânduri să între în partidul care gurează actual. Și față de acest partid noi trebuie să ne păstrăm libertatea pentru a putea asculta exclusiv de comanda Bisericii.

Dar pe lângă păstrarea acestei libertăți, azi preoții nu pot sta cu mâinile încrucișate, ci cu toții — chiar și cei împrăștiți prin indiferent care partid — sunt datori să sară în ajutorul naționalismului creștin, ca el să guverneze Țara.

PREOCUPĂRILE D-lui MINISTRU I. LUPAȘ

Dăm pentru cititorii noștri interviul important, apărut într'un ziar din Capitală, spre a se cunoaște gândurile ce călăuzesc pe eminentul titular dela departamentul Cultelor și Artelor.

Modificarea legii de organizare a bisericii

„Ce credeți despre modificările propuse a se aduce legii de organizare a Bisericii?”

„Cred că unele din aceste propuneri de modificare sunt de neapărată trebuință, mai ales cele menite a contribui la întărirea principiului de autoritate ierarhică și de disciplină sufletească în viața clerului și a poporului drept credincios. Și cum acest principiu trece prin câte un temut examen cu fiecare prilej electoral, socot că ar trebui reduse la minim asemenea prilejuri, cari pot pricinui uneori știrbiri și zdruncinări nedorite principiului de autoritate. Destulă gimnastică electorală, chiar prea multă, bântue viața politică administrativă a statului, a județului și a comunei. Ar fi de dorit ca în

viața bisericească să se impuțineze ocaziile de exerciții electorale și să sporască în schimb cele de exerciții spirituale“.

Inzestrarea mănăstirilor cu păduri.

„A fost vorba și de modificarea legii de inzestrare a mănăstirilor-monumente istorice cu păduri din disponibilitățile Statului. În ce constau aceste modificări?”

— „Nu a fost vorba de o modificare a legii însă, numai a repartizării ce s'a făcut în temeiul acestei legi și cu care nu au rămas mulțumite toate eparhiile. Faptul acesta a îndemnat ministerul cultelor să intervină la al domeniilor, rugându-l să sporească, în limitele posibilității, cotele de teren împădurit fixate la aproximativ 17.000 hectare. Această intervenție a fost întâmpinată cu bunăvoință și sper că nu va rămâne lipsită de rezultat“.

Problema naționalizării artelor

„Ce veți face, domnule ministru, pentru naționalizarea artelor?”

— „În privința aceasta s'au luat oarecari măsuri pentru cercetarea situației cetățenești a tuturor artiștilor

afilați în serviciul statului și pentru înlocuirea elementelor de origine și de valoare incertă cu încercate elemente de baștină, în concepția căroro arta națională și specificul ei național să fie, în toate împrejurările la loc de cinste, iar imitarea slugarnică a modelor străine, mai ales a celor de origine iudaică, — oricât de hipermoderne ar fie ele — să nu mai apară nici printre preocupările de ordin secundar“.

Nu e vorba de un sinod ecumenic

„S'a anunțat un sinod ecumenic la București. Ce știți despre acest proiect?”

— „Știrea a fost lipsită de temei, întrucât nu fusese deocamdată vorba decât de convocarea în ședință plenară a membrilor sinodului episcopesc al Patriarhiei Române, pe ziua de 25 Februarie, spre a supune examenului canonic obligatoriu pe cel ce va fi episcop ortodox al Maramureșului în Congresul național bisericesc dela 24 Februarie. Proiectul privitor la sinodul ecumenic este

de dată mai veche și nu s'ar putea ști de pe acum, când se vor ivi împrejurări prielnice pentru întrunirea lui“.

Monopolul vânzării icoanelor

— „Ce este cu vânzarea sf. icoane și sf. odăjdii prin elemente străine?”

— „În această materie inițiativa revine factorilor bisericești în drept, căroro ministerul cultelor nu va lipsi a le da tot sprijinul de cuviință, ca să poată smulge, cu un ceas mai de vreme, din mâna evreilor condamnabila precupețire cu sf. icoane, cu odăjdii și cu alte rămășițe venerabile ale trecutului nostru istoric, menite să împodobească muzeele țării și muzelele eparhiale, nici de cum prăvăliile precupeților“.

Reintroducerea obligativității căsătoriei religioase

— „Care este partea de contribuție a ministerului cultelor la reintroducerea obligativității căsătoriei religioase?”

— „Potrivit sugestiei împărtășite prin cuvântul dlui prim ministru Octavian Goga, chestiunea aceasta a fost luată în studiu.

Întrucât art. 23 din Constituție stabilește principiul că binecuvântarea religioasă trebuie precedată de căsătoria civilă, soluția juridică posibilă deocamdată, fără atingerea textului din Constituție, este indicată printr'un demers motivat la ministerul justiției pentru elaborarea unui decret-lege, prin care să fie completată dispoziția articolului 94 din legea privitoare la actele stării civile în sensul de a fi declarate nule toate căsătoriile civile cari în termen de 30 de zile nu vor fi fost urmate și de celebrarea cununiei religioase. Această anulare să poată fi cerută din oficiu de către ministerul public sau de către ministerul cultelor, sau de către orice particular de religie creștină.

FOILETON

Ce este sfințenia?

Dacă creștinismul ortodox, ca principiu absolut de viață, este permanent viu și activ între oameni, dela începutul existenței sale până acum, neîntrerupt a trebuit să creieze sfinți. Sfinții sunt incarnațiunea tipică a idealului creștin în oameni. Lipsa lor într'un moment dat înseamnă o degenerare a creștinismului, înseamnă o scădere a vitalității și puterii lui de influință asupra oamenilor, fapt care nu se împacă cu însăși ființa lui. Și într'adevăr niciodată biserica n'a fost lipsită de sfinți. Da, cunoaștem epoci de depresiune morală, de indiferentism religios, în cari aceste personalități sunt rare; dar nicidecum epoci de desființare a vieții creștine, de completă dispariție a purtătorilor crucii lui Hristos.

E greșit a face dependentă existența sfinților, de sanctificarea oficială a bisericii. Am putea deduce în acest caz, că biserica ortodoxă din veacul al 8 lea n'a mai avut sfinți, întrerupând decretarea oficială de sfinți (de atunci încoace în răsărit numai ici-colo mai găsim câte-un caz de sanctificare din partea bisericilor naționale, sau chiar provinciale, cum de pildă este cazul la noi cu Ioan cel Nou în Bucovina); în schimb în biserica apuseană

intrucât se continuă cu sanctificarea, există permanent sfinți. Oricât de încordate ar fi raporturile uneori între cele două biserici, această acuză biserica apuseană, n'a făcut-o nicicând bisericii ortodoxe. De ce? Ar fi riscat, să afirme un prea mare neadevăr.

Știut este că nici chiar în biserica primară nu toți sfinții au fost decretați sfinți. Ar fi fost și este imposibilitate, majoritatea au rămas oficial necunoscuți. Apreciați și venerați, în cercul lor de influință, lumini călăuzitoare pe urmele lui Hristos, se sting în anonimat pentru masa cea mare a bisericii. Numai puțini au fost destinați de providență să strălucească în sfințenia lor în fața mulțimilor.

Dacă este în însăși firea lucrurilor ca să avem și azi sfinți, de ce nu amintim de ei, nu-i dăm drept pildă de urmat în viață? De ce ne promovăm la ei ca la niște ființe de mult dispărute din mijlocul nostru? Sunt cumva atât de greu de identificat? Au doară sunt lumini ascunse sub obroc; cetăți pe vârf de munte totuși invizibile? Nu. După fructe se cunoaște pomul; prin fapte ei se vădesc lumii. Altul este neajunsul. Lumea nu vrea să-i identifice, lumea a pierdut măsura cu care să-i identifice. Ideologiile abil clădite pe principiul libertății individuale și al rațiunii dominante vădit vrășmașe creștinismului, au pornit curente cu adânc răsunet în sufletul oamenilor, întunecând

chipul lui Hristos. Idealuri noi s'au situat pe primul plan al vieții sufletești. Au trebuit să treacă decenii lungi de rătăcire, pentru ca să se formeze convingerea în falsul acestora. Lumea bolnavă abia ajunge la convalescență. Chipul Mântuitorului începe a fi desgropat din cenușa uitării. Trăsăturile lui abia distincte.

Urmarea lui o dibuire plină de nesiguranță. De aci și tipul sfântului contimporan atât de puțin clar, atât de multicolor.

Numai o restabilire a tipului sfințeniei creștine primare, încadrată corect în viața contimporană, ne pune în situația de a identifica pe sfinții noștri, de a le da locul de cinste, ce trebuie să-l ocupe în angrenajul vieții sociale.

Se încheagă acest tip din viața sfinților bisericii primare, care satisface concepției biblice dogmatice despre sfințenie.

În Noul Testament cuvântul „sfințenie“ este folosit în primul rând în senz cultic. Are un înțeles mai îngust când se referă la lucruri și acțiuni; dinpotrivă un înțeles mai profund, mai larg de câteori se referă la persoane sau grupări de persoane. În cazul dat ne interesează ultima însemnare. Sfinți sunt creștinii, adică toți câți în viață prin fapte dovedesc a se fi desființat de întunerecul lumii păgâne, de puterea stăpânitoare a satanei (v. Faptele Apostolilor 26, 18; Ef. 2, 19).

Nesancționarea nulității căsătoriilor făcute fără binecuvântarea bisericii a produs efecte dezastruoase, slăbind credința în sufletul cetățenilor și deschizând porțile unor curente subversive, complet disolvante pentru unitatea și propășirea Țării. Modificarea preconizată urmărește deci scopul salutar de a reînălța prestigiul credinței în popor, contribuind prin fortificarea morală și religioasă a vieții familiare, atât la reînvierea bunelor tradiții bisericesti, cât și la consolidarea statului nostru ca stat național și creștin.

Regimul sectelor.

— „Ce aveți de spus despre regimul sectelor? Păstrați deciziunea din 1937, ori o modificați?”

— „Am instituit o comisiune de specialiști din toate regiunile țării cu obligația să studieze temeinic chestiunea și să-mi înainteze propuneri motivate cu privire la modificările ce vor socoti de trebuință și de folos.”

Controlul asupra bisericii

— „Care este punctul dv. de vedere în chestiunea controlului introdus de ministerul cultelor asupra gestiunii financiare a părților componente din biserică ortodoxă?”

— „Controlul acesta îl socot de competența organelor autonome ale eparhiilor, ministerului fiindu-i rezervat prin lege dreptul de supraveghere cu privire la felul cum aceste organe își îndeplinesc datoria în primul rând pentru sumele din bugetul statului, apoi și pentru cele de proveniență pur biserică. Întru cât s'ar constata în vre-o eparhie iregularități, ministerul cultelor nu va întârzia să intervină cu autoritatea sa, spre a împiedeca sau desrădăcina eventuale porniri abuzive sau vădite abateri dela dispozițiile legii.”

Sprrijinirea artelor românești

— „In general care ar fi acțiunea dv. pentru înflorirea artelor și

pentru ridicarea bisericii ortodoxe la rolul și rangul ce i se cuvine într'un Stat național-creștin?”

— „Sprrijinirea tuturor acțiunilor menite să scoată la iveală specificul românesc în toate manifestările de artă — începând cu cea populară și până la formele exigente ale celei culte — va fi una dintre preocupările de căpetenie în aceeaș măsură ca și năzuințele de a contribui, cu vreme și fără vreme, la sporirea potenței culturale artistice pe care se întemeiază existența și viitorul așezămintelor noastre bisericesti. Despre aceasta sper să am în curând prilej să stau de vorbă cu țara printr'o conferință la radio.”

LA MOARTEA EI...

O noapte grea și întunecoasă și-a prelungit existența cât o veșnicie peste ochii buni și frumoși ai Silviei.

Fața ei a rămas limpede și curată, dar buzele ei nu se mai deschid niciodată. Și ce frumos grăiau aceste buze de mamă și preoteasă, în care Făcătorul turnase atâta gingășie și simțire. Cine poate suporta fără lacrimi și durere jocul crud și nemilos al destinului?

Da, cu adevărat, destinul s'a prea jucat cu viața Silviei. I-a prea strâns trupul ei firav în cleștele suferințelor. Inima ei de mamă își simția frântă bucuria cu fiecare naștere, care nu-i aducea odorul așteptat cu atâta înfrigurare.

Și acum se aptopia a treia naștere. Patul o cuprinsese în așternutul lui de câteva săptămâni. Cerul senin de afară și mâna blândă a soțului ei dinlăuntru o mângăiau cu încurajarea că de astă dată Dumnezeu o va învrednici de împlinirea visului. Și bunătatea Lui i-a dăruit de astă dată un flăcău mare și frumos cât dorința ei.

O clipă numai a fost bucuria. Jocul a continuat și destinul iarăș

și-a întors fața lui urâtă; a făcut un semn și s'a oprit; s'a oprit ca o fulgerare de cuțit drept în inimă, lăsând-o fără suflare.

Silvie! Silvie! Dragă Silvie nu răspunzi? În ochii părintelui Augustin curgeau lacrimi, lacrimile durerii fără nume. Cine le-ar fi putut usca în acele ceasuri de cumplită desna-dejde?

Un copilăș nou născut scâncește în leagăn. El a mai rămas. Bucuria lui — mama — s'a dus și el nu știe, nu simte. Alături de el un părinte și soț zdrobit sufletește își ridică ochii spre cer și se roagă:

„Facă-se voia Ta Doamne precum în cer așa și pe pământ.”

Pr. Grigore Trimbițaș.

CERC PREOȚESC

În ziua de 17 Ianuarie a. c. preoții cercului Dej, s'au întrunit în parohia Ocna-Dej, pentru a petrece la cele eterne pe cantorul Ioan Șiaro. Prohodul s'a oficiat în biserică de preoții: protopop Zaharie Manu, Ioan Budu, Grigore Mureșan, Teodor Purdea și T. Ciceu. A vorbit mai

întâi păr. prot. Z. Manu, pornind dela adevărul că, împărăția lui Dumnezeu se câștigă prin stăruință. A arătat apoi, ca un exemplu demn de urmat, cum repausatul a stăruit toată viața în cale duhovnicești, luptând cu vorba și cu fapta la opera mării lui Dumnezeu și bisericii lui.

Vorbește apoi păr. I. Budu, preotul local, care adânc emoționat, arată originea nobilă a regretatului său cantor. După ce îi descrie viața plină de virtuți și fapte creștinești, îi mulțumește din suflet pentru prețiosul concurs pe care i l-a oferit întotdeauna. A fost un moment de-o vădită mișcare sufletească generală, când păr. Budu povestește cum a murit cantorul său. „A murit cu crucea și cu luminarea în mână, sub epitrafir în timp ce îi citeam o rugăciune.”

Răposatul a fost petrecut apoi la cele veșnice de-o mulțime de credincioși, nu numai din loc ci din toate satele din jur. Nu s'a ținut seamă de neam sau de religie, toată lumea a alergat să vadă cum știe Biserica ortodoxă să-și cinstească fiii săi.

t. c.

INFORMAȚIUNI

Parastas pentru Episcopul Nicolae Ivan. În ziua de 3 I. c. ora 11 a. m. s'a săvârșit în catedrală parastasul anual întru pomenirea marelui Ierarh Nicolae Ivan. Slujba a fost oficiată de P. S. Episcop Nicolae Colan, asistat de P. C. consilieri Dr. S. Stanca, Dr. V. Sava și Laur. Curea, preoții I. Cioara, I. Goron, Fl. Mureșianu, diaconii V. Bogdan și An. Scurtu. Răspunsurile le-a dat corul Academiei teologice, condus de d. I. Crăciun. Au fost de față profesorii Academiei teologice cu studenții, funcționarii Episcopiei și alți fruntași ai Bisericii.

În jurul pregătirii Clerului.

Eminentul scriitor care este dl Nichifor Crainic, se ocupă în articolul său duios „Centenarul școlii mele” din Nr. dela 27 Ianuarie c., al revistei „Sfarmă Piatră” de caracterul școlii pentru formarea Clerului, susținând că într'un Stat ortodox ca al nostru învățământul teologic nu poate fi lăsat în atribuția exclusivă a Bisericii. El trebuie să fie un drept comun al celor două mari instituții, cu o precădere chiar în favoarea Statului. Ca argument se invocă atât tradiția imperială din Bizanț, unde toate școlile — inclusiv cele teologice — erau în mâna Statului, cât și cea a vechiului regat unde stăpâna aceeaș

Ei compun o comunitate închinată lui Dumnezeu (împărăția lui Dumnezeu pe Pământ); sunt chemați pentru Dumnezeu și serviciul Lui; sunt aleși pentru lumina și moștenirea cerească (2 Tess. 2, 14; 1 Petru 1, IV).

Sfințenia ajunge punctul culminant în viața apostolilor (Isaia 17, 17—19). Este în strânsă legătură cu o transformare internă spirituală, care pornește dela iertarea păcatelor (1 Cor. 6, 11; Ef. 5, 26). O activează Dumnezeu într'unul din cele 3 ipostase pe baza credinței (Faptele Ap. 26, 18; 2 Tess. 2, 13). Se continuă printr'o viață imaculată și solid morală. Pentru cel sfânt aceasta-i voința lui Dumnezeu, este o necesitate a fericirii (1 Tess. 4, 3; Ev. 12, 14). Este însăși menirea vieții lui de a împlini tot ceace este al lui Dumnezeu, și-i place Lui (2 Cor. 7, 1; Apoc. 22, 11; 1 Cor. 7, 34).

Ordonând toate aceste date biblice obținem următoarea concepție primară creștină despre sfințenie, concepție care se acopere complet cu adevărul dogmatic formulat în sinoade și propus de biserică: Sfințenia este o stare internă supranaturală a sufletului, la care omul se ridică pe temelul harului mântuirii din păcatul strămoșesc, prin credință și botez (sau după păcatele personale ulterioare botezului, taina pocăinței și printr'o adâncă căință). În manifestările externe este o viață orien-

tată după voința lui Dumnezeu.

Sfânt este omul îndreptățit înaintea lui Dumnezeu prin primirea darurilor sfințitoare, omul devenit prieten Lui, copilul iubit, moștean al vieții vecinice.

Așadar la realizarea sfințeniei conlucrează doi factori: Dumnezeu și omul. Primul, Dumnezeu prin harul său, pune temelul începând clădirea sfințeniei interne obiective; al doilea, omul cu voința sa prin conlucrare, desăvârșește clădirea începută. Din sfințenia obiectivă, rezultă cu necesitate cea subiectivă, o intrupare a sfințeniei în fapte vizibile.

În concepția populară noțiunea sfințeniei în parte și-a păstrat acest conținut genuin. Limbașul poporului numește sfânt pe omul destinat de Dumnezeu să umble în căile Domnului.

Acesta nu poate fi un necreștin. Celce n'a primit botezul este strein lui Dumnezeu, nu-l poate iubi. În manifestările lui sfântul popular este adânc credincios lui Dumnezeu, un practicant al tuturor îndatoririlor față de biserică și al viruților creștinești. Este de obicei un om retras de lume, care-și petrece viața într'o mănăstire, sau într'un schit din creierul munților, trăind în rugăciune și înfrânare. Un suflet ales, plin de bunătate, gata oricând a da un sfat, o mângăiere, o mână de ajutor celor în necazuri; iubitor de oameni, pentru ei și răutățile lor se roagă.

Elementele cari intră în această noțiune, sunt mai mult harul dumnezeiesc și credința. Contribuția harului este atât de mare, încât determină credința și viața spre sfințenie. Factorului om îi revine o contribuția mai mică. Este o sfințenie mai mult obiectivă, partea subiectivă e prea puțin vizibilă, deci o sfințenie i-am putea spune pasivă.

De aceea contemporanul nostru nici nu caută sfinții în jurul său. Dacă are legături cu mănăstirea îl caută în cucernicia vre-unui călugăr bătrân, iar dacă nu se mulțumește cu sfinții vechi diu viața cărora știe și caută a ști multe. Aceștia sunt protectorii Lui înaintea lui Dumnezeu.

În clasa cultă, problema vieții religioase fiind eliminată din preocupările zilei, nu se poate vorbi nimic despre o concepție asupra noțiunii sfânt. Este un cuvânt intrat în limbă din alte vremi, folosit în anume împrejurări, conținutul lui ceva vag. Că au existat cândva sfinți intelectualul binevoitor admite, că ar mai fi posibilă existența lor azi, se îndoiește. De altfel nici nu știe cum ar trebui să fie un sfânt.

Concepției incomplete despre sfințenie într'o parte, și lipsei oricărei păreri într'alta trebuie să le ia locul chipul luminos al sfântului zilelor noastre.

Prof. L. G. MUNTEANU

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată”

concepție. Astăzi numai Biserica ardeleană perseverează în separația școlii teologice de autoritatea Statului, deși ea este un rezultat al vitregiei din vremea austro-ungară, dușmană ortodoxiei.

Argumentele aduse de dl Crainic nu sunt convingătoare. Tradiția bizantină n'a fost constant aceeași, iar a vechiului regat datează abia de un veac, căci înainte pregătirea preoților se făcea la curtea Episcopului și în cerdacul mănăstirilor. Iar doctrina ardeleană nu este nici ea impusă de vrăsmășia catolică a Austro-Ungariei, fiindcă era adoptată chiar de biserica papistașă, deși era biserică de Stat. Pregătirea preoților este un drept firesc și exclusiv al Bisericii, căci numai ea are harul divin. Statului nu i s'a dat de nimenea. Concepția ardeleană a și fost consacrată la 1925 prin legea de organizare bisericească. Iar Suveranul a legitimat-o din nou la serbarea centenară a Seminarului Central, mergând cu un pas mai departe, când a subliniat superioritatea liceului confesional și necesitatea formării tineretului școlar în spirit religios sub conducerea Bisericii.

Așadar, noi ne găsim pe drumul cel bun.

Jucați cu încredere la
LOTERIA DE STAT
COLECTURA OFICIALĂ

Sediul Central:
Cluj, Regina Maria Nr. 46.

Guvernul și Biserica. În manifestul electoral lansat de guvernul dlui Oct. Goga, se cuprind următoarele declarații programatice cu privire la Biserica:

Urmând pilda strămoșilor noștri, nu vom uita niciodată să chemăm binecuvântarea lui Dumnezeu asupra cinstitelor noastre străduințe românești.

La temelie Statului Românesc renăscut, vom pune credința neclinită în învățătura lui Hristos, călăuzindu-ne de legile Bisericii naționale ortodoxe. Vom așeza viața familiei în paza Sfințelor Taine, adăugând la căsătoria civilă îndatorirea legală a cununiei religioase. Vom ridica starea preoțimei, ușurându-o de povara nevoilor vieții. Din ocrotirea deopotrivă a tuturor celorlalte Biserici creștine va trebui să răsară o nobilă întrecere în slujba Altarului, pentru întărirea Statului și strălucirea Monarhiei românești.

Al 51-lea ajutor din „Fondul de ajutorare preoțesc” al eparhiei noastre s'a acordat preotului Augustin Faur din Boeresti, prof. Turda, în suma de 15.300 Lei, pentru cazul de moarte al fie iertatei sale soții Silvia, decedată la 17 Ianuarie a. c.

Consiliul eparhial.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 712/ 1938.

Comunicat.

Comunicăm mai jos ordinul Ministerului Cultelor Nr. 2773 din 23 Ianuarie a. c., spre știre și conformare:

În vremea din urmă s'a observat tendința de trecere — adesea chiar în grup — a celor de religie mozaică la Biserica creștină ortodoxă.

Această tendință nu o socotim justificată, decât de preocupări, cari nu au nimic comun cu dorința sinceră de a se integra Bisericii noastre dominante în Stat.

În tot cazul, aceste treceri nu tre-

buesc admise pentru evreii, cari nu sunt cetățeni români.

Prin urmare dăm dispoziții tuturor preoților noștri, să nu mai dea curs, de aci înainte, nici unei cereri de trecere la religia creștină-ortodoxă a vre-unui evreu, dacă nu este însoțită și de actul doveditor, că solicitatorul este cetățean român, cetățenie dobândită cu îndeplinirea formelor legale.

Cluj, la 31 Ianuarie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 744/1938.

Comunicat.

Aducem la cunoștință preoților noștri, că pe lângă dispozițiile date de noi, a dat și Ministerul de interne ordinul Nr. 6647 din 28 Ianuarie a. c., prin care interzice strict participarea preoților și învățătorilor la propaganda electorală pentru parlament. În timpul Sf. liturgii nici un preot nu poate participa la această propagandă. În restul timpului liber se încuviințează această propagandă numai preoților cari sunt candidați pe listele electorale. Cei ce se abat de la aceste dispoziții vor fi sancționați.

Cluj, la 1 Februarie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 375/1938.

Comunicat.

Aducem la cunoștință preoților interesați în cauză că examenul de promovare pentru anul curent s'a fixat pe ziua de 28 Februarie a. c., la reședința noastră episcopescă. Cererile însoțite de actele prescrite de regulament se vor înainta Consiliului eparhial până la 20 Februarie 1938.

Cluj, la 3 Februarie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 874/1938.

Comunicat oficial.

către toate oficiile protopopesci și parohiale din eparhie.

În baza ordinului Ministerului de Interne către Prefecții de județ, Nr. 1824 din 18 Ianuarie a. c. reprodus mai jos în copie și transmis cu adresă P. V. Consistor Mitropolitan Nr. 2/938 din 25 Ianuarie a. c., invităm din nou organele parohiale din comunele, a căror școală primară de stat se ține în clădirea fostei școli confesionale, să solicite dela respectivele primării comunale:

1. O chirie corăspunzătoare pentru folosirea clădirei școlare, proprietatea bisericii.

2. Să încheie contract de închiriere în 2 exemplare originale, cari apoi să ni se înainteze spre aprobare.

3. Să țină clădirea în bună stare, reparându-o la nevoie și

4. Să înscrie la bugetul pe exercițiul 1938/39, — și pe viitor — chiria școlară nuală precum și eventuale restanțe de chirie convenită bisericii.

Orice caz de împotrăvire sau neglijență ni se va semnala imediat, spre a-l arăta dlui ministru de interne.

Copie.

Dlul Prefect al județului..

Ministerul de Interne Direcțiunea Administrației locale — Nr. 1824 din 16 Ianuarie 1938 — Mitropolia română din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș cu adresa Nr. 202/937 ne aduce la cunoștință, că unele comune din acel județ nu achită parohiilor respective chiria convenită pentru folosirea de către școlile primare a clădirilor fostelor școli con-

fesionale. — Aducându-Vă la cunoștință cele de mai sus, Vă rugăm să binevoiți a satisface cererea numitei Mitropolii, dând dispozițiuni comunelor în care școlile primare funcționează în localurile fostelor școli confesionale să achite chiria convenită parohiilor respective, încheind în acest scop contracte de închiriere. — Ministru (ss) Dinu Simian. — Director (ss) Indescifrabil.

Cluj, la 5 Februarie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 876/1038.

Comunicat.

Liga temperanței cu sediul central în București, Calea Griviței 64 ne trimite un apel pentru organizarea de societăți de temperanță în parohiile noastre. Îndemnăm pe conducătorii satelor noastre să se intereseze de această problemă de aproape și în scopul acesta să ceară revista ligei în care se dau toate informațiile și îndrumările necesare. Abonamentul acestei reviste face 40 Lei pe an. Adresa de mai sus.

Consiliul eparhial.

Oficiul Protopopesc ort. rom. Bistrița.

Nr. 24—1938 prot. (2) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Bistrița-Bârgăului de cl. I. devenită vacantă prin moartea preotului Aurel Monda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Salar dela Stat conform pregătirii.

2. Neînd case parohiale consiliul parohial va îngriji de locuința coresponzătoare.

3. Sesiune parohială, 2 grădini

ale bisericii în suprafață de cca 3 jugăre.

4. Veniturile stolare obicinuite.

Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta pe lângă cererea instruită cu documentele prescrite, și act de învoire dela P. S. nostru Episcop, de-a putea concura la aceasta parohie.

Cererea și documentele, se vor înainta Oficiului protopopesc în termenul legal și concurenții se vor putea prezenta după avizul Consiliului eparhial în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii, cu prealabila noastră încunoștințare.

Bistrița, la 15 Ianuarie 1938.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Bistriței, în înțelegere cu Consiliul parohial din Bistrița-Bârgăului.

Pr. V. Mureșianu, adm. prot.

Nr. 64—1938 Prot. (3) 3—3

Concurs.

Pe baza ord. Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 5501, din 30 Iulie 1937, se publică concurs pentru postul de cantor în parohia Murguești, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Șase jugăre, sesiune cantorală.

2. Stola uzitată.

Candidații își vor înainta cererile cu documentele necesare subsemnatului, oficiu protopopesc. Și cu prealabila încunoștințare se vor putea prezenta în parohie, pentru a cânta și a face cunoștință cu credincioșii.

Tg.-Murăș, la 18 Ianuarie 1938.

Oficiul protopopesc ort. român în conțelegere cu consiliul parohial din Murguești.

Ștefan Russu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

LOTERIA DE STAT

NOROCUL E

LA UN PAS DE VOI

FACEȚI PASUL ACESTA. INTRAȚI LA COLECTURĂ ȘI REINOIȚI LOZUL

LA 15 FEBRUARIE

SE TRAGE CLASA 4-a

INTR'O SINGURA ZI SE DISTRIBUE

JUCĂTORILOR

LEI 317,253.600